

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๙
วันศุกร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๙ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้ดำเนินการประชุมครั้งที่ ๕๐ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบพรรคการเมือง เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง”

สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณารายงาน เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” โดยมีความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรายงาน ในหัวข้อ ๓ วิธีการปฏิรูป หัวข้อย่อย ๓.๑.๒ ให้ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคการเมืองผ่านการสนับสนุนเงินทุนให้กับพรรคการเมืองจากสมาชิกและประชาชนในวงกว้างให้พรรคมีสถานะเป็นพรรคมหาชนด้วยการบริจาคและการชำระค่าธรรมเนียมสมาชิกให้พรรค โดยให้รัฐมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูประบบพรรคการเมืองสัมฤทธิ์ผล คณะกรรมการจึงได้เชิญผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรายงานการปฏิรูปการเมือง เรื่อง ระบบพรรคการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง ตลอดจนประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กล่าวชี้แจงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมือง ที่ให้สามารถทำได้โดยง่าย และได้อธิบายสภาพปัญหาของพรรคการเมืองที่ผ่านมา เช่น ปัญหาพรรคการเมืองบางพรรคมีการปลอมแปลงเอกสารการประชุมโดยไม่ได้มีการประชุมจริง ปัญหากรรมการบริหารพรรคบางคน ไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายเพราะไม่ทราบว่าตนเป็นกรรมการบริหารพรรค ปัญหาความไม่พร้อมของพรรคการเมืองในเรื่องอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับใช้ดำเนินการติดต่อสื่อสาร ปัญหาพรรคการเมืองส่งผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งโดยยังไม่มีข้อมูลการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปัญหาประชาชนมีความศรัทธาต่อพรรคการเมืองน้อย และปัญหาพรรคการเมืองยังขาดอุดมการณ์ เป็นต้น ส่วนประเด็นการยุบพรรคการเมือง เห็นด้วยหากจะให้การยุบพรรคการเมืองทำได้เฉพาะกรณีกระทำความผิดร้ายแรง ซึ่งเป็นไปตามหลักสากล แต่หากพรรคการเมืองมีการกระทำความผิดร้ายแรงแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการแจ้งเตือนก่อน ส่วนกรณีจะให้มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมสมาชิกพรรครายปี และให้รัฐสร้างแรงจูงใจสนับสนุนเงินเพิ่มเติมให้อีกครั้งหนึ่งนั้น อาจมีปัญหาพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมแทนสมาชิกพรรค และมารับเงินสนับสนุนจากรัฐได้ ส่วนปัญหานายทุนครอบงำพรรคการเมือง เนื่องจากการจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้นมีค่าใช้จ่ายประจำทุกเดือน ซึ่งเงินที่นำมาใช้จ่ายส่วนใหญ่มีที่มาจากนายทุนของพรรค เรื่องดังกล่าวจึงต้องหาแนวทางทำให้พรรคการเมืองมีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายภายในพรรคให้ได้

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แสดงความความเห็นและตั้งข้อสังเกต กรณีให้สมาชิกพรรคการเมืองชำระค่าธรรมเนียมสมาชิกพรรคการเมืองรายปี และให้รัฐสร้างแรงจูงใจโดยการอุดหนุนเงินเพิ่มเติมให้แก่พรรคการเมืองอีกครั้งหนึ่ง กรณีดังกล่าวอาจเกิดช่องว่างได้ เนื่องจากพรรคการเมืองอาจจ่ายเงินค่าธรรมเนียมแทนสมาชิกพรรคและให้รัฐสนับสนุนเงินให้แก่พรรคการเมือง ส่วนกรณีกำหนดให้การบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง ให้มีสิทธิลดหย่อนได้ ๒ เท่าของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง แต่ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินคงเหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น ๆ โดยเทียบเคียงกับการบริจาคเพื่อการศึกษา กรณีดังกล่าวอาจมีประเด็นข้อโต้แย้งได้ จึงควรปรับปรุงแก้ไขในส่วนของการเทียบเคียงกับการบริจาคเพื่อการศึกษา ส่วนกรณีให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สามารถแจ้งความจำนงของตนที่จะบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองเพิ่มจากเดิม ๑๐๐ บาท เป็นรายละไม่เกิน ๕๐๐ บาทต่อปี ฐานเงินที่บริจาคและฐานการอ้างอิงในเรื่องดังกล่าวยังไม่มีควมชัดเจน สำหรับประเด็นเรื่องการยุบพรรคการเมือง เห็นด้วยที่จะให้มีการยุบพรรคยากขึ้น แต่เมื่อกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคเฉพาะการกระทำความผิดร้ายแรงแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องแจ้งเตือนก่อนการลงโทษ

ความเห็นของคณะกรรมการ

๑. การจัดทำรายงานของคณะกรรมการ เรื่อง “ระบบพรรคการเมือง” คณะกรรมการจะนำความเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงรายงานให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง โดยความเห็นจากผู้แทนหน่วยงานดังกล่าวคณะกรรมการจะได้นำมาประกอบการพิจารณาต่อไป

๒. ที่ประชุมเห็นว่าการจัดทำรายงานเพื่อปฏิรูประบบพรรคการเมือง จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของพรรคการเมืองต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยตรง ประกอบกับคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยประสงค์จะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนของพรรคการเมืองต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองของคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการจึงเห็นสมควรกำหนดให้มีการจัดสัมมนาเรื่องการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการสร้างพรรคการเมืองยุคใหม่ โดยเชิญผู้แทนจากพรรคการเมืองทุกพรรคเข้าร่วมการสัมมนาดังกล่าว

นางสาวอภิสร ทัดภูธร

นิติกรชำนาญการ

ผู้สรุปผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการ

การพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน

และการมีส่วนร่วมของประชาชน

.....ผู้ตรวจ